

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobkyně:

XXXX

zastoupená: JUDr. Milan Palásek, Ph.D., advokát, se sídlem
Milady Horákové 2045/25, Brno

proti

žalovanému:

Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2

řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. ledna 2023, č. j. MSP-224/2022-ODSK-OTC/7

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

[1] Žalobkyně napadla shora uvedené správní rozhodnutí, kterým byla zamítnuta její žádost o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů podle ust. § 28 zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (dále také jen „zákon o obětech trestných činů“ nebo jen „zákon“).

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí v celém rozsahu a domáhala se jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě uvedla, že si je vědoma, že došlo od 28. 6. 2022 k novelizaci zákona, ale nelze odhlížet od absence přechodných ustanovení vztahující se k této novele. Odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8.

10. 2021, čj. 5 As 189/2020-61, a tvrdí, že pokud zákonodárce hodlá stanovit, že se i na právní vztahy vzniklé před nabytím účinnosti nové právní úpravy určitým způsobem uplatní nová pravidla, která jsou pro dotčené osoby omezující, má tak učinit pomocí přechodných ustanovení. Poukazuje na principy právního státu a na to, že právní úprava nemůže působit zpětně. Poukazuje na datum, kdy se stala obětí trestného činu (které časově předchází nabytí účinnosti novely zákona), kdy se stala obětí ve smyslu ust. § 2 odst. 2 tohoto zákona, což považuje za rozhodný okamžik, kdy vzniklo její právo na peněžitou pomoc. Podle jejího názoru spáchání trestného činu je tímto rozhodujícím okamžikem, nikoliv okamžik podání žádosti o peněžitou pomoc. Znovu odkazuje na již zmíněný rozsudek a na to, že zákonodárce váže počátek objektivní prekluzivní lhůty na okamžik spáchání trestného činu (odkazuje na komentářovou literaturu, kdy vznikem újmy vzniká mezi oprávněným žadatelem a státem právní vztah týkající se práva na odškodnění). Uvádí, že již určitou část peněžité pomoci dostala.

[3] Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhoval ji zamítnout jako nedůvodnou.

[4] V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na novelu zákona, absenci přechodných ustanovení a citoval z důvodové zprávy k novele zákona. Průběh správního řízení a předchozího trestního řízení ve vztahu k okolnostem pro posouzení uplatněného nároku nejsou mezi účastníky sporné.

[5] Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (ust. § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a o důvodnosti podané žaloby uvážil takto.

[6] Podle ust. § 28 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, ve znění účinném po 28. 6. 2022: *„Oběť nemusí prokazovat ztrátu na výdělku a náklady uvedené v odstavci 1 písm. a), b) nebo d), pokud o jejich výši již bylo rozhodnuto pravomocným rozsudkem.“*

[7] Podle ust. § 28 odst. 2 zákona o obětech trestných činů ve znění účinném do 27. 6. 2022: *„Jestliže o náhradě škody nebo nemajetkové újmy bylo již rozhodnuto pravomocným rozsudkem, je výše způsobené škody nebo nemajetkové újmy zjištěná v rozsudku závazná pro stanovení peněžité pomoci v rozsahu, v jakém již bylo o náhradě škody nebo nemajetkové újmy rozhodnuto.“*

[8] V dané věci soud souhlasí s žalovaným, že příslušné ustanovení zákona bylo novelou zcela přeformulováno, a ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (a podání žádosti) poskytnutí peněžité pomoci, jak byla žádána, neumožňuje.

[9] Vzhledem k tomu, že se jedná o novou úpravu (z textu právní normy před a po provedené novelizaci je patrné, že se jedná o zcela nové vymezení práv a povinností), a dále vzhledem k tomu, že novela zákona neobsahuje žádná přechodná ustanovení, která by umožnila aplikovat znění právní normy před provedenou novelizací, je nutné vycházet

z toho znění právní normy, které je účinné v době vydání rozhodnutí, resp. podání žádosti.

[10] Pokud žalobkyně uvádí, že k trestnému činu došlo před provedením novelizace, pak s tím v případě poskytnutí peněžitě pomoci nelze vycházet v tom smyslu, že by veškerá právní úprava měla být použita v tom účinném znění, kdy k trestnému činu (či nabytí právní moci odsuzujícího trestního rozsudku) došlo, neboť v tomto případě je nutné posuzovat právní skutečnosti, které zakládají uplatněný nárok. K tomu dojde až podáním žádosti, bez podané žádosti nejsou splněny podmínky pro přiznání nároku. I když tak zákon definuje oprávněné osoby ve vztahu ke spáchanému trestnému činu (a to musí časově upínat k okamžiku spáchání trestného činu jako skutečnosti, která celý okruh právního vztahu definuje), to však nemá žádný vliv na konstrukci uplatněného nároku na peněžitou pomoc, který se musí vztahovat až k okamžiku, kdy je žádost podána. Pokud žalobkyně poukazovala na judikaturu, soud souhlasí s žalovaným, že ta se vztahuje k úplně odlišnému znění právní normy, a proto ji nelze využít. Rovněž odkaz na komentářovou literaturu podle názoru soudu právní názor žalobkyně nijak nepodporuje, neboť i komentář žalobkyní zmiňovaný hovoří o nároku na peněžitou pomoc, kterou odděluje od vzniku právního vztahu mezi oprávněným žadatelem a státem. Tato koncepce odpovídá zákonné úpravě, neboť samotný vznik vztahu mezi oprávněným žadatelem a státem ještě nezakládá nárok na peněžitou pomoc. Tento nárok musí být uplatněn, a až tímto okamžikem se stává dospělým právem s definovaným obsahem. Tento obsah se pak musí řídit tou právní normou, která jej vymezuje, čímž v daném případě bylo znění ust. § 28 odst. 2 zákona ve znění účinném od 28. 6. 2022. Rovněž v tomto smyslu není možné vycházet z toho, že počátek objektivní lhůty je vázán na okamžik spáchání trestného činu, neboť i v této argumentaci je možné uvést již řečené – až podáním žádosti vznikne příslušné tvrzené právo, nikoliv samotným spácháním trestného činu.

[11] Tento postup podle názoru soudu není žádnou retroaktivitou, neboť v tomto případě k uplatnění nároku došlo až po nabytí účinnosti příslušné novely, takže do té chvíle ještě žádné právo (nárok) na peněžitou pomoc nevzniklo.

[12] V dané věci tak soud uzavírá, že podanou žalobu nepovažuje za důvodnou a proto ji zamítl (ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.).

[13] Ve věci soud rozhodl rozsudkem bez nařízení jednání, neboť účastníci proti takovému postupu neměli ve stanovené lhůtě námitek a jednání k projednání žaloby nebylo nutné, když soud neprováděl další dokazování (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).

[14] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že žalovanému státu tyto nevznikly, soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Podle ust. § 104 odst. 3 písm. a) s.ř.s. v případě, kdy městský soud rozhodoval po zrušení rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, je kasační stížnost nepřípustná, mimo situaci, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 25. května 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek, v.r.
předseda senátu